

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра лісівництва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ННІ ЛіСПГ
проф. Роман ВАСИЛИШИН

_____ 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри лісівництва
Протокол № 22 від 28.05.2024 р.

Завідувач кафедри, доц.

_____ Наталія ПУЗРІНА

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Садово-паркове господарство»

Гарант ОП

_____ Олеся ПІХАЛО

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ**

«МЕХАНІЗАЦІЯ САДОВО-ПАРКОВИХ РОБІТ»

Спеціальність 206 – «Садово-паркове господарство»

Освітня програма «Садово-паркове господарство»

Навчально-науковий інститут лісового і садово-паркового господарства

Розробники: доцент кафедри лісівництва, канд. с.-г. наук, доц. Сошенський О.М.

Київ – 2024 р.

1. Мета і завдання навчальної практики

Мета навчальної практики полягає у закріпленні теоретичних знань про механізацію садово-паркових робіт, методики вирішення конкретних інженерних задач, вивчення технологічного процесу роботи машин і механізмів у садово-парковому господарстві, закріплення знань з будови та технічних характеристик машин і знарядь, ознайомлення з організаційними формами використання машинної техніки та її експлуатації. У відповідності до вимог кваліфікаційної характеристики фахівця садово-паркового господарства, програма побудована таким чином, щоб студенти здобули необхідні вміння та навички щодо механізації садово-паркових робіт. У результаті виконання завдань програми навчальної практики, майбутній фахівець повинен вміти:

- вибрати необхідну машину чи знаряддя для виконання відповідної технологічної операції у відповідності із агротехнічними вимогами;
- знати особливості роботи обраного знаряддя чи механізму та потребу у людських ресурсах для забезпечення відповідної роботи.
- розраховувати кількість пального і мастильних матеріалів для конкретного машинно-тракторного агрегату та їх загальну потребу для виконання виробничої програми підприємства;
- забезпечити дотримання правил охорони праці;
- користуватись інструктивними та довідковими матеріалами щодо використання механізмів у механізації робіт в садово-парковому господарстві.
- набути знання щодо технічного обслуговування машин чи знарядь.

Навчальна практика проводиться на території Ботанічного саду НУБіП України, лісового розсадника НУБіП України, а також з виїздом до партнерського садового центру «СВА».

2. Обсяг та організація робіт

Згідно з навчальним та календарним планами для проведення навчальної практики з Механізація садово-паркових робіт відводиться один тиждень (25 годин) у 4 семестрі. Керівництво навчальною практикою здійснюється кафедрою лісівництва. Відповідальним керівником практики з лісівництва є викладач кафедри. Керівник практики несе відповідальність за виконання усіма студентами програми навчальної практики. Бригаду студентів очолює бригадир, який перед початком практики отримує необхідні інструменти, прилади, навчальні посібники і т.п. Екскурсія проводиться у складі групи, а окремі роботи виконуються або групою або бригадою. Кожен день навчальної практики, як правило, складається із двох етапів роботи: а) виконання робіт; б) камеральні роботи.

На початку практики керівник проводить вступний інструктаж з охорони праці і техніки безпеки, про що робиться відмітка у спеціальному журналі.

В ході практики кожен студент формує звіт за кожен день практики, в якому описується виконана робота та представляються результати камеральної обробки. Усі записи повинні вестись ретельно і акуратно.

Перед складанням заліку з навчальної практики, кожна бригада спочатку подає звіт з практики, а потім кожен студент захищає усно звіт з практики. На залік виносяться практичні питання у розрізі програми практики.

3. Методика проведення практики

Теми відповідно до програми опрацьовуються під час проведення практики у складі групи з метою виконання конкретних завдань у відповідності із темою, що вивчається. Група поділяється на бригади чисельністю по 4-5 студентів. Теми передбачено виконувати побригадно під керівництвом викладача.

4. Зміст навчальної практики

4.1. Календарний план, керівники та місце проведення навчальної практики

Таблиця 1

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН проведення навчальної практики з дисципліни «Механізація садово-паркових робіт»

№ п/п	Тема заняття	Тривалість, год
1	Техніка безпеки під час проходження навчальної практики.	5
2	Ознайомлення з навчальним комплексом машин і механізмів для садово-паркового господарства кафедри технології лісогосподарського виробництва.	5
3	Теоретичне і практичне ознайомлення з конструкціями та роботою електро- та бензопил, мотокоси, мультисистеми STIHL.	5
4	Теоретичне і практичне ознайомлення з конструкціями та роботою мотокультиваторів.	5
5	Теоретичне і практичне ознайомлення з конструкціями та роботою газонокосарок. Встановлення техніки на зберігання. Підсумковий контроль.	5
Усього годин		25

Керівники, дата та місце проведення навчальної практики

Місце проведення	Курс, група	Дати проведення	Відповідальні викладачі
Ботанічний сад НУБіП України, лісовий розсадник НУБіП України	1 (ст.), 3 гр.	08.07.–12.07.2024 р.	доц. Сошенський О.М.
Ботанічний сад НУБіП України, лісовий розсадник НУБіП України	2, 1 гр.	08.07.–12.07.2024 р.	доц. Сошенський О.М. доц. Сендонін С.Є.
Ботанічний сад НУБіП України, лісовий розсадник НУБіП України	2, 2 гр.	08.07.–12.07.2024 р.	доц. Сошенський О.М. доц. Сендонін С.Є.

4.2. Структура навчальної практики

Згідно з навчальним навчальним планом та програмою дисципліни «Механізація садово-паркових робіт», під час навчальної практики студенти виконують практичні завдання на нижчезазначені теми.

Тема 1. Техніка безпеки при виконанні лісогосподарських та садово-паркових робіт. Огляд техніки та механізмів.

Місце проведення: НУБіП України: навчальна аудиторія № 137, к.1-б лабораторні приміщення кафедри, ботанічний сад.

Короткий зміст:

1. Вивчити основні правила техніки безпеки при виконанні технічного обслуговування малогабаритної техніки, підготовці їх до роботи, регулюванні основних систем і механізмів та роботі з ними. Засвоїти безпечні правила поводження з малогабаритною технікою при виконанні основних робіт в садово-парковому господарстві.

Правила є обов'язковими для виконання роботодавцями та працівниками, а також тимчасово залученими до праці аспірантами, стажерами, студентами і учнями навчальних закладів, які проходять виробничу практику на підприємствах та в організаціях, а також осіб, що підвищують кваліфікацію.

2. Ознайомлення з навчальним комплексом машин і механізмів для садово-паркового господарства кафедри технології лісогосподарського виробництва.

Форма звітності: конспект основних правил з техніки безпеки при виконанні технічного обслуговування малогабаритної техніки, підготовці їх до роботи, регулюванні основних систем і механізмів та роботі з ними.

Тема 2. Теоретичне і практичне ознайомлення з конструкціями та роботою електро- та бензопил, мотокоси, мультисистеми STIHL.

Місце проведення: НУБіП України: навчальна аудиторія № 137, к.1-б лабораторні приміщення кафедри, ботанічний сад.

Короткий зміст:

Вивчення будови, робочого процесу, регулювання й основних техніко-експлуатаційних показників базових моделей електро- та бензопил, мотокоси, мультисистеми STIHL. Засвоєння особливостей їхніх конструкцій і технологічного обладнання. Опанування загальних принципів роботи цих механізмів і систем.

Практичне ознайомлення із роботою цих механізмів. Перевірка заправочних ємкостей і точок змащування механізмів. Проведення щозмінного технічного обслуговування механізмів (перевірка кріплення, регулювання і контрольні виміри).

Форма звітності: конспект основних положень по виконанню відповідних видів робіт з наведенням основних конструктивних схем механізмів та обладнання.

Тема 3. Теоретичне і практичне ознайомлення з конструкціями та роботою мотокультиваторів.

Місце проведення: НУБіП України: навчальна аудиторія № 137, к.1-б лабораторні приміщення кафедри, ботанічний сад.

Короткий зміст:

Вивчення будови, робочого процесу, регулювання й основних техніко-експлуатаційних показників базових моделей мотокультиваторів. Засвоєння особливостей їхніх конструкцій і технологічного обладнання. Опанування загальних принципів роботи механізмів систем цих агрегатів.

Практичне ознайомлення із роботою цих механізмів. Перевірка заправочних ємкостей і точок змащування механізмів. Проведення щозмінного технічного обслуговування механізмів (перевірка кріплення, регулювання і контрольні виміри).

Форма звітності: конспект основних положень по виконанню відповідних видів робіт з наведенням основних конструктивних схем механізмів та обладнання.

Тема 4. Теоретичне і практичне ознайомлення з конструкціями та роботою малогабаритних тракторів, мотоблоків і причіпним обладнанням до них.

Місце проведення: НУБіП України: навчальна аудиторія № 137, к.1-б лабораторні приміщення кафедри, ботанічний сад.

Короткий зміст:

Вивчення будови, робочого процесу, регулювання й основних техніко-експлуатаційних показників базових моделей мотоблоків. Засвоєння особливостей їхніх конструкцій і технологічного обладнання до них. Опанування загальних принципів роботи цих механізмів.

Практичне ознайомлення із роботою мотоблоків і технологічного обладнання з активними та пасивними робочими органами до них. Перевірка

заправочних ємкостей і точок змащування механізмів. Проведення щозмінного технічного обслуговування механізмів (перевірка кріплення, регулювання і контрольні виміри).

Форма звітності: конспект основних положень по виконанню відповідних видів робіт з наведенням основних конструктивних схем механізмів та обладнання.

Тема 5. Теоретичне і практичне ознайомлення з конструкціями та роботою газонокосарок.

Місце проведення: НУБіП України: навчальна аудиторія № 137, к.1-б лабораторні приміщення кафедри, ботанічний сад.

Короткий зміст:

Вивчення будови, робочого процесу, регулювання й основних техніко-експлуатаційних показників базових моделей газонокосарок на прикладі газонокосарок: «Мотор Січ ГК – 500», «Мотор Січ ГК – 500-3»

Засвоєння особливостей їхніх конструкцій і загальних принципів роботи цих механізмів.

Практичне ознайомлення із роботою газонокосарок: «Мотор Січ ГК – 500», «Мотор Січ ГК – 500-3». Перевірка заправочних ємностей і точок змащування механізмів. Проведення щозмінного технічного обслуговування механізмів (перевірка кріплення, регулювання і контрольні виміри).

Форма звітності: Конспект основних положень по виконанню відповідних видів робіт з наведенням основних конструктивних схем механізмів та обладнання.

5. Інструменти, прилади та інший інвентар

Мотокультиватор «Мотор Січ МК – 6А», Мотоблок «Мотор Січ МБ – 4,05», малогабаритний трактор «Мотор Січ МГТ – 02», Газонокосарки: «Мотор Січ ГК – 500», «Мотор Січ ГК – 500-3», причіпне обладнання: ґрунтова фреза, роторна та сегментні косарки, відвал, транспортний візок. Кількість вищезазначеного інвентаря повинна забезпечувати виконання завдань практики академгрупою студентів.

6. Заходи по охороні праці та виробничій санітарії

Перед початком практики керівник групи проводить загальний інструктаж з охорони праці, правил техніки безпеки, промислової санітарії, ознайомлює із вимогами Положення про практичне навчання студентів НУБіП України та Правилами внутрішнього розпорядку в студентських гуртожитках НУБіП України, за що студенти розписуються у відповідному журналі.

Перед проведенням робіт, пов'язаних з рубкою дерев (теми 7–8), первинний інструктаж на робочому місці стосовно безпечних прийомів праці проводить працівник лісництва. Звертається особлива увага на безпечні прийоми праці з ріжучими інструментами, про що робиться відмітка у спеціальному журналі.

У випадку залучення студентів до виконання виробничих робіт у лісництві, проведення і оформлення інструктажа виконується керівниками робіт від виробництва.

7. Рекомендовані джерела інформації

1. Виговський А. Ю., Білоус М. М. Лісогосподарські машини та знаряддя : підручник. Київ : ЦП Компрінт, 2021. 605 с.
2. Виговський А. Ю., Білоус М. М. Механізація лісогосподарських робіт : методичні вказівки до лабораторних робіт для студентів ОС «Бакалавр» спеціальності 205 «Лісове господарство». Київ : ЦП КОМПРИНТ, 2024. 98 с.
3. Виговський А. Ю., Білоус М. М. Механізація лісогосподарських робіт : навч. посіб. Київ : НУБіП України, 2019. 510 с.
4. Виговський А. Ю., Білоус М. М. Механізація садово-паркового господарства : методичні вказівки до лабораторних робіт для студентів ОС «Бакалавр» спеціальності 206 «Садово-паркове господарство». Київ : ЦП КОМПРИНТ, 2024. 101 с.
5. Войтюк Д. Г. Сільськогосподарські машини: основи теорії і розрахунку. Київ : Вища освіта, 2005. 462 с.
6. Довідник з машиновикористання в землеробстві / В.І. Пастухов та ін. Харків : Весна, 2001. 344 с.
7. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Механізація садово-паркового господарства» (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1349>)
8. Машини і обладнання для лісового господарства : навч. посіб. / за ред. В. І. Кравчука. Дослідницьке : УкрНДПВТ ім. Л. Погорілого, 2011. 192 с.
9. Теорія сільськогосподарських машин : навч. посібн. практикум / Войтюк Д. Г., Яцун С. С., Довжик М. Я. ; за ред. С. С. Яцуна. Суми : Університетська книга, 2008. 201 с.

Інформаційні ресурси

1. Вольтерс О. Ю., Пелевін Л. Є., Пристайло М. О. Машини і механізми міського господарства: навч. посіб. URL: http://library.knuba.edu.ua/books/1_1_16.pdf
2. Інструкція з охорони праці для озеленювача. URL: <https://www.sop.com.ua/article/1116-nstruktsya-z-ohoroni-prats-dlya-ozelenyuvacha>
3. Механізація садово-паркових робіт : методичні рекомендації до лабораторних робіт / Кичиліук О. В. та ін. Луцьк, 2015. 78 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/5353/3/Methodychka_Meh_SPR_2014.pdf
4. Сенько Є. І. Організація, планування та управління на підприємствах лісового і садово-паркового господарства: навч. посіб. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk771587.pdf>
5. Продукція STIHL. URL: <https://www.stihl.ua/stihl-produkte.aspx>